

ЭКОЛОГИЗАЦИЯ ЭКОНОМИКИ

*Чалова Е.Д., Федоркина И.А.
Донецкий национальный университет экономики и торговли
имени Михаила Туган-Барановского*

Экологизация экономики — важнейшее требование современности. Она означает более разносторонний и, вместе с тем, более системный подход к окружающему человека материальному миру, большее осознание роли природы в жизни человека. Экологизация экономики — необходимое условие и одновременно главная составная часть экоразвития. В сущности, она означает экологизацию всего социально-экономического уклада и развития общества.

Экологизация — это процесс неуклонного и последовательного внедрения системы технологических, управленческих и других решений, позволяющих повышать эффективность использования естественных ресурсов и условий наряду с улучшением или хотя бы сохранением качества природной среды (среды жизни) на локальном, региональном и глобальном уровнях.

Экологизация экономики — это необходимый процесс, главная составная часть экологически сбалансированного развития. Главная цель экологизации экономики уменьшение природоемкости всего человеческого хозяйства, экономики, техносферы.

При решении проблем рационального природопользования и охраны окружающей среды в настоящее время наблюдается тенденция приоритетности экономических методов регулирования путем создания системы экономической заинтересованности и ответственности.

Таким образом, впервые о процессе экологизации было сказано на мировом масштабе на Конференции ООН в Стокгольме в 1972 г., а затем на Конференции РиО-92 в столице Бразилии. По результатам Конференции ООН по окружающей среде и развитию была учреждена Комиссия Организации Объединенных наций по устойчивому развитию, которая была направлена на решение актуальных проблем защиты окружающей среды, устойчивого развития и ликвидации бедности.

Экологизация экономики нацелена на снижение природоемкости производства. Она сопровождается сдвигом центра экономического анализа с затрат и промежуточных результатов на конечные результаты экономической деятельности и далее на прогнозируемые тенденции развития. В этом контексте все, что говорится о долге человека перед природой, — не фигуральная декларация, а отражение совершенно реального в экономическом смысле долга перед будущими поколениями, долга, который подлежит количественной оценке и выплата которого неотвратима.

Экологизация должна охватывать все сферы общественного развития: науку, промышленность, сельское хозяйство, социальную сферу, правовую сферу, управление.

Экологизация включает в себя два подхода:

- 1) экстенсивный подход (технологий по очистке выходных компонентов от вредных примесей);
- 2) интенсивный подход (экологически чистые технологии).

Экологизация экономического развития — назревшая проблема. Современное общество борется с последствиями загрязнения окружающей среды, в действительности нужна новая идеология природопользования. Для этого требуется:

- 1) альтернативные варианты решения экологических проблем (структурная перестройка экономики, в том числе изменение экспортной политики);
- 2) развитие малоотходных и ресурсосберегающих технологий;

3) прямые природоохранные мероприятия.

Подводя итог, следует отметить, что поиск пути гармоничного сочетания экологических, экономических и социальных интересов общества является основной задачей в целях его устойчивого развития. Что в свою очередь повышает необходимость глубокой «экологизации» экономики, в основе которой лежит реализация едва ли не главного приоритета современного развития — повышения ценности природы и ее ресурсов, а также человека, его жизни и здоровья.

Литература

1. Акимова Т.А. Экология: глоссарий [Электронный ресурс] — Режим доступа. — URL: <http://www.ekol.oglib.ru/bgl/7795/787.html> (дата обращения 29.03.2013).
2. Кашин В.И. «Экологизация — главное условие устойчивого развития общества» // Правда. № 5. 2012. С. 7.

АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ҐРУНТІВ В СТАЛОМУ РОЗВИТКУ АГРОСФЕРИ ВІННИЧЧИНИ

Шкатула Ю.М.¹, Балинська Н.А.¹, Чернявський Л.М.²

¹Вінницький національний аграрний університет

²Вінницька філія державної установи Інституту охорони ґрунтів України

Визначення стратегії екологічно збалансованого розвитку досягло високого рівня широкого визнання 1992 р. на другому Міжнародному форумі з навколишнього природного середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро, який вважають однією з найвидатніших подій ХХ століття. Стратегія ґрунтується на трьох складниках: розумному використанню екосистем, що передбачає їх збереження і відновлення; ефективній екологічній економіці (зростання не за рахунок збільшення використання природних ресурсів, а в результаті впровадження нових технологій, енергозбереження) і справедливому суспільстві [3].

Однією з актуальних проблем збалансованого (сталого) розвитку агросфери є формування еколого-економічного механізму використання і охорони земель, що відображає в низці законодавчих актів та в Концепції Державної цільової програми розвитку земельних відносин в Україні на період до 2020 року. Як свідчить досвід розвинених країн, у системі заходів з регулювання діяльності дієвість економічних регуляторів є визначальною, проте впровадження їх в українську практику стримуються недостатнім науково обґрунтованим методичним забезпеченням, зокрема з еколого-економічного оцінювання сільськогосподарського землекористування [4].

Земельні ресурси та сприятливі кліматичні умови України зумовлюють високий потенціал виробництва продукції рослинництва, але традиційний екстенсивний підхід до використання землі призвів до нестійкого стану галузі.

У складному ланцюгу взаємодії людини з природою ґрунт став найбільш вразливою ланкою агроєкосистеми, зазнавши потужних трансформаційних змін упродовж ХХ ст. Особливо помітними стали втрати гумусу, погіршення фізико-хімічних та агрофізичних властивостей, і як наслідок, втрата енергетичного та продукційного потенціалу [1].

З метою реалізації Законів України „Про охорону земель”, „Про державний контроль за використанням та охороною земель” та на виконання Постанови Кабінету міністрів України „Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля” відповідно до наказу Міністра аграрної політики України затверджено Положення про моніторинг ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення, одним із головних завдань якого є про-